

Anmeldelse af *Genforeningen: De overlevende fra Sigrún 7*

Efter megen hemmelighedskræmmeri og postyr har Manuela Rivas dokumentarfilm *Genforeningen: De overlevende fra Sigrún 7* endelig fået premiere, og for at få det spørgsmål af vejen, som har optaget alle, kan denne anmeldelse lige så godt starte med en spoiler: Nej, vi får ikke at vide, hvordan Ruben Corto mistede livet under ekspeditionen, eller hvad der helt præcist skete i løbet af de 45 dage, hvor fartøjet var forsvundet.

Det vil selvsagt være en skuffelse for de mange, der havde håbet, at filmen ville løse et mysterium, som har optaget sindene i de 38 år, der er gået, siden Sigrún 7 vendte hjem. Men det er ikke ensbetydende med, at *Genforeningen* som film fejler på samme måde som den ekspedition, den handler om. Tværtimod er den en skræmmende, men også bevægende fortælling om, hvor langt vi mennesker er villige til at gå for at overskride grænser, og hvad der sker med os, når vi vender tilbage fra den anden side.

Megen af debatten om *Genforeningen* har handlet om de metoder, Manuela Riviera anvender som dokumentarist. Hun har tidligere vist sig at være en filmskaber, som vil gå endog meget langt for at finde frem til sandheden. Vi taler om en kvinde, der er blevet beskyldt for at udsætte sine interviewofre for både psykisk og fysisk tortur i jagten på de rette svar, selv om waterboardingsekvensen fra *Genopstandelsen: Tilbage fra de døde* skete med hovedpersonens accept. Hvor utroligt det end lyder, formår Riviera at overgå sig selv med sin nye film.

Genforeningen blev til at begynde med solgt på, at det for første gang var lykkedes at samle de fire tilbageværende medlemmer af ekspeditionen - Stanislav Kim, Loris Matzen, Evelyn N'Kono og Isabella Quan - til en snak om, hvad der i virkeligheden skete. PR-materialet undlod blot at nævne, at ingen af de fire vidste, det var det, de havde sagt ja til, hvilket var baggrunden for det efterfølgende sagsanlæg og fagedforbud.

I stedet begynder filmen med, at man ser de fire træde ind i et rum én efter én, og ud fra

deres forvirrede reaktioner kan man hurtigt udlede, at de er blevet lokket til stedet under falsk påskud og ikke vidste, de andre ville være dér. Til ingens overraskelse nævner Stan Kim, at han troede, han skulle indspille en reklame, men det er nærmest den eneste gang, filmen indbyder til noget, der kan minde om et grin.

Det virkelig kontroversielle kommer dog først, da det viser sig, at de fire ikke kan forlade rummet igen, men er blevet spærret inde. En forvrænget, metallisk kvindestemme (instruktørens?) meddeler dem derefter, at de er nødt til at samarbejde for at blive lukket ud igen, og at de vil blive belønnet med mad og drikke, hvis de svarer på de spørgsmål, de bliver stillet.

Riviera er med rette blevet kritiseret for at gå langt over stregen for, hvad der er acceptabelt. Men der er selvfølgelig en pointe med metoden, og man kan med lige så stor ret argumentere for, at instruktøren ikke har udsat de fire medvirkende for noget, som de ikke allerede havde prøvet før under langt værre forhold.

Genforeningen spilder ikke tiden med at sætte publikum ind i en forhistorie, som hun antager, at alle kender i forvejen. Det betyder, at vi hører meget lidt om Jordan Sturlasson, den private rigmand, som gjorde *Sigrún 7* til den første privatfinansierede Mars-ekspedition.

Men ved at bruge det lukkede rum som ramme for sin film får Riviera også henledt vores opmærksomhed på ekspeditionens økonomiske grundlag. Sturlasson lod kameraer overvåge besætningen 24/7 og streamede det ud til hele verdens befolkning. Med andre ord forvandlede han *Sigrún 7* til historiens første udenjordiske realityshow, og han lagde ikke skjul på betingelserne: Det var reklameindtægterne, der skulle holde rumfartøjet i gang, og hvis besætningen ikke leverede varen i form af underholdning, ville de hurtigt komme til at mærke konsekvenserne i form af en mindre behagelig rejse. *Sigrún 7* blev dermed også et sociologisk eksperiment kørt ud i det ekstreme, hvor alle blev vidner til, hvad der sker, når syv vildtfremmede mennesker spærres inde og tvinges til at tilbringe næsten et år sammen omgivet af det kolde, dødbringende rum.

I de mellemliggende år er der blevet gjort meget ud af, hvor uansvarlig udvælgelsen af besætningen var, fordi faktorer som udseende og personlighed blev vægtet højere end faglig viden. Men det er ikke til at komme udenom, at casterne gjorde deres arbejde godt, for transmissionerne fra ekspeditionen var vanvittig god underholdning, og mange, som i dag arbejder inden for rumfartsbranchen, erkender, at det var *Sigrún 7*, der gav dem interessen.

De syv besætningsmedlemmer har også en stor del af æren for det. Sturlasson var nok kynisk og fikseret på profitmaksimering, men han var ikke dum og vidste godt, at ekspeditionen

ville slå fejl, hvis den udviklede sig til *Paradise Hotel i rummet*. Så ja, der var konflikter undervejs, men først og fremmest viste Sigrún 7, at det er muligt at samarbejde og løse problemer, selv om man har vidt forskellige kulturelle og sociale baggrunde, og det tjener Riviera til ære, at hun husker at understrege det aspekt. Det gjorde for en stund besætningen til helte på Jorden, og alle havde deres personlige yndlinge (min var tekniknørd Isabella Quan). De syv blev fremhævet som forbilledlige repræsentanter for menneskeheden, og alle var stolte over at have dem som vores fjernest udsendte ambassadører.

Hvilket selvfølgelig kun var med til at gøre det, der senere skete, endnu mere chokerende og uforståeligt.

Læs resten af novellen i *De fremmede - Lige under overfladen 13*, Science Fiction Cirklen, 2018